

PROCUREGREEN

De Grønne Udbudsmorgener 12:

Hvor grønne er de danske udbud?

Professor Ole Helby Pedersen, RUC

Carina Risvig Hamer

Professor i forvaltningsret og udbudsret

Carina.hamer@jur.ku.dk

PROCUREGREEN

PROCUREGREEN

Formål at undersøge hvordan grønne tilgange bruges i de forskellige dele af udbudsprocedurerne i Danmark.

Undersøge barrierer - både juridiske og praktiske

Forskere i projektet:

Carina Risvig Hamer (KU)

Ole Helby Petersen (RUC)

Søren Kjær Foged (VIVE)

Chanel Elisabeth Scheel (KU)

DANMARKS FRIE
FORSKNINGSFOND

Følg gerne med –

<https://www.linkedin.com/company/80365562/admin/>

Podcast: Grøn drivkraft: [Udbudsret som redskab i den grønne omstilling](#)

PROCUREGREEN

VIGTIGE DATOER

Kursus: Grønne offentlige
indkøb d. 11-12. april 2024

Nye datoer kommer op
snart

Tilmelding:
<https://jura.ku.dk/Nyheder/2023/de-groenne-udbudsmorgener/>

Hvor grønne er danske udbud?

Ole Helby Petersen

Professor, ph.d.

Leder af Center for Forskning i Offentlig-Privat Samspil (COPS), Roskilde Universitet

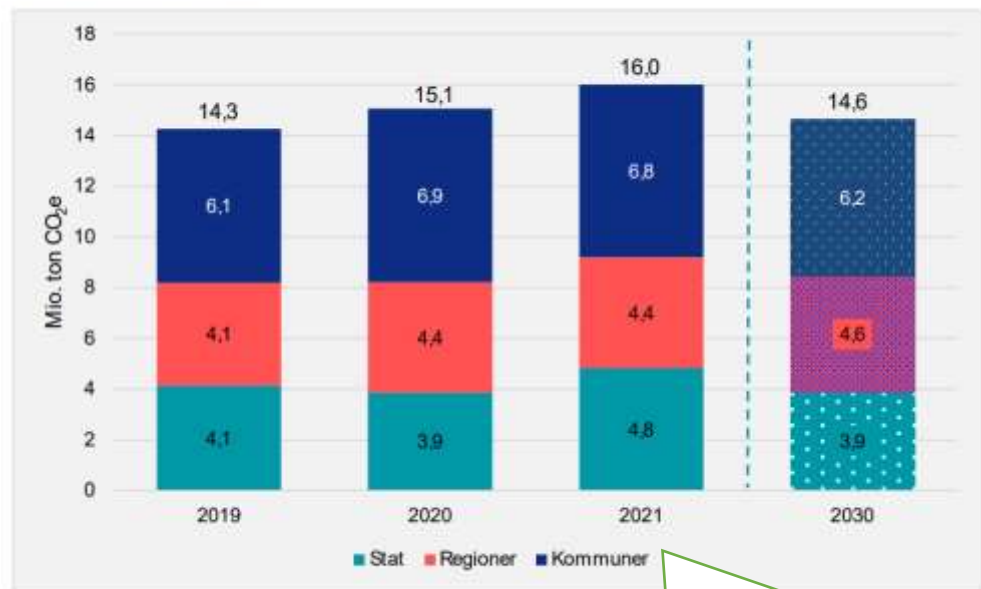

Institut for Samfund og Erhverv
Roskilde Universitet

Klimaet og offentlig indkøb

Figur 1: Klimaaftrykket af statens, regionernes og kommunernes indkøb i 2019, 2020, 2021 og fremskrevet til 2030.

Kilde: Energistyrelsen

Svarende næsten til de danske husholdningers samlede årlige CO₂-udledning

Nicolai Wammen: "De offentlige indkøb rummer et stort potentiale. Dels med konkrete løsninger, som kan nedbringe vores udledninger her og nu og bidrage til klimamålsætningen, dels for at skubbe på udviklingen af mere klimavenlige produkter og services på sigt...vi gør de offentlige indkøb til en motor for grøn udvikling i markedet."

Negative eksternaliteter

Eksternalitet: En handling af producenter eller forbrugere som påvirker andre producenter eller forbrugere – men som *ikke* er prissat på markedet

Eksternaliteter er markedsfejl: Markedet indregner ikke de fulde velfærdskonsekvenser ved produktion og forbrug

Grønne indkøb udbedrer markedsfejl: Får markedet til at prissætte miljø- og klimamæssige eksternaliteter ved forbrug

Hvor grønne er danske offentlige udbud?

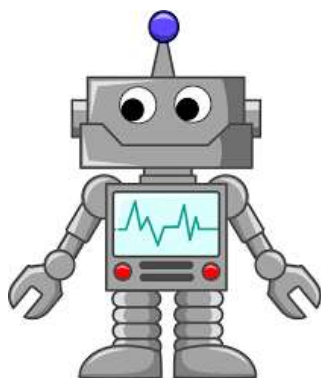
Merzell, Ethics, EU
Supply, Comdia,
iBinder osv.

Fremgangsmåde

Ugentlig indsamling
af offentlige
udbudsdokumenter
fra 1/1-2021

Robot process
automation, alle
data, hver uge, året
rundt

Over 200.000
udbudsdokumenter
(2021-2022) – AI,
sprogmodeller

Afgrænsede klima og grønt

Tildelingskriterier →
konkurrenceparametre

Mindstekrav →
forhåndsdefinerede
minimumskrav

Kontrakt-
bestemmelser

(Meget) store kontraktdata: AI og sprogmodeller

1. Grønne tildelingskriterier

- Keywords søgning og manuel kodning
- Klassifikation med OpenAI' language model

```
In [3]: df.tail()
Out[3]:
```

	prompt	completion
428	omkostningskriterium pris vægning omkostnings...	green
429	omkostningskriterium kvalitet vægning omkost...	black
430	omkostningskriterium pris vægning omkostnings...	green
431	omkostningskriterium pris vægning omkostnings...	black
432	omkostningskriterium pris vægning omkostnings...	black

```
In [34]: sel_text = """danmark har med vores virksomheder teknologier og viden er nøglen for og es
forpligtelse til at fremme udbredelsen af grønne løsninger i eu og globalt regeringen vil arbejde for et ambitiøst klimamål i eu
indgå grønne strategiske partnerskaber med andre lands regeringer vil fortsætte
nytilgængeliggørelset med lands verden over en udvælgelse af danske erfaringer fra årtiers arbejde med grøn omstilling"""
res = openai.Completion.create(model='ft_model', prompt=sel_text + " ", max_tokens=1, temperature=0, logprobs=2)
res['choices'][0]['text']
Out[34]: 'green'
```

2. Grønne mindstekrav

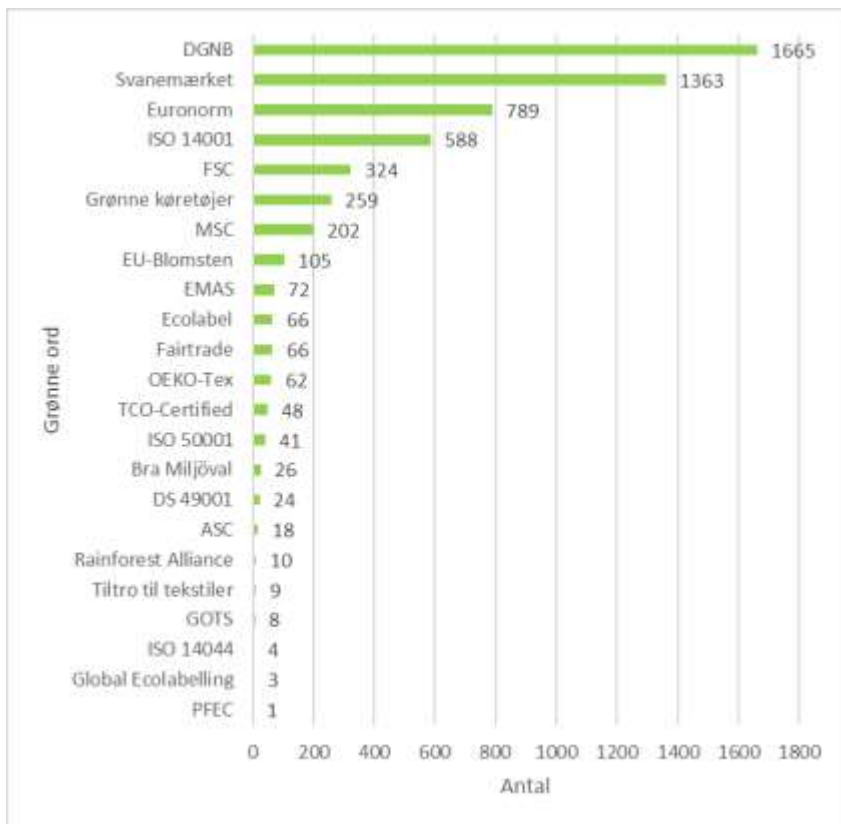
- Ordbogs metode
- Baseret på input fra praktikere og ”Status for Offentlig Konkurrence”

Filename	Raw text	Data cleaning	Word Tokenization	Lemmatization	Green Dictionary
8 indkøbs og udbudspolitik 181135-2021 .docx	Ejendomme & Indkøb \n\n\n\n\n\n\n\n \nINDKØBS- OG...	ejendomme & indkøb indkøbs og udbudspolitik fo...	[ejendomme, &, indkøb, indkøbs, og, udbudspoli..	[ejendom, &, indkøb, indkøb, og, udbudspolitik...	[svanemærke, EU-blomst, DGNB]
Udbudsbrev ny lagerhal 0277267217 .pdf	Udbudsbrev - Hovedentrepris e\rynEtablering af ...	udbudsbrev hovedentrepris e etablering af ny la...	[udbudsbrev, hovedentrepris e, etablering, af, ...	[udbudsbrev, hovedentrepris e, etablering, af, ...	[iso 14001]
Udbudsbetingelser 189736-2021 .pdf	Udbudsbetingel ser\n\nom\n\n Vandmålere og fjern...	udbudsbetingel ser om vandmålere og fjernaflesn...	[udbudsbetingel ser, om, vandmålere, og, fjerna...	[udbudsbetingel se, om, vandmåler, og, fjernafle...	[iso 14001]

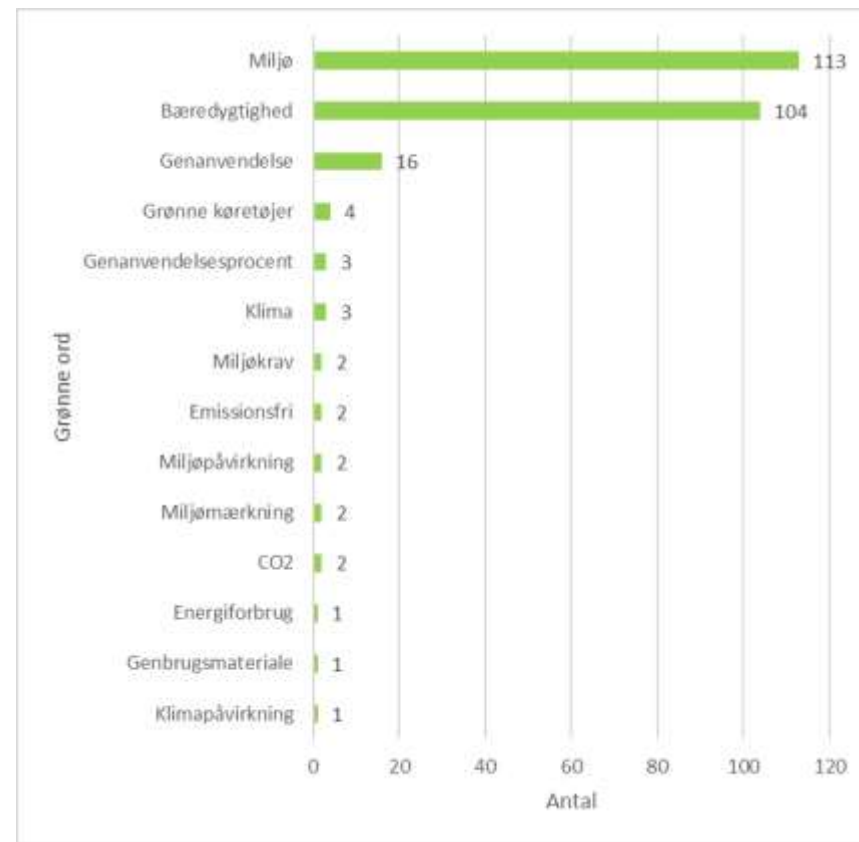

Hvilke krav og kriterier anvendes?

Frekvens af grønne *mindstekrav*

Frekvens af grønne *tildelingskriterier*

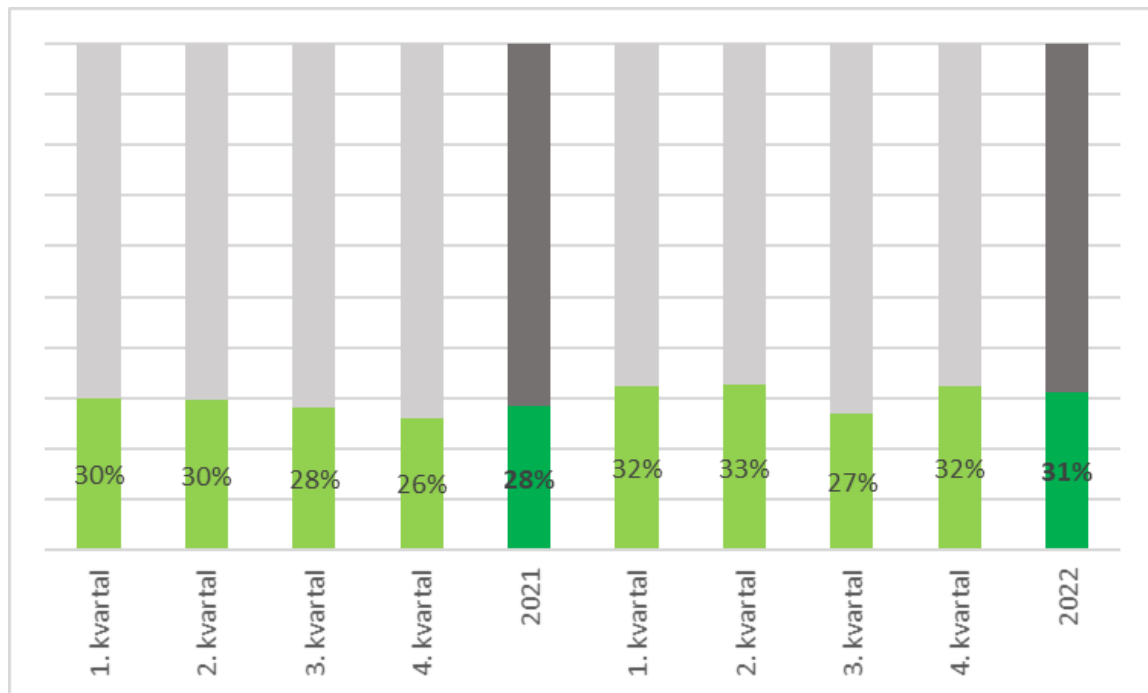

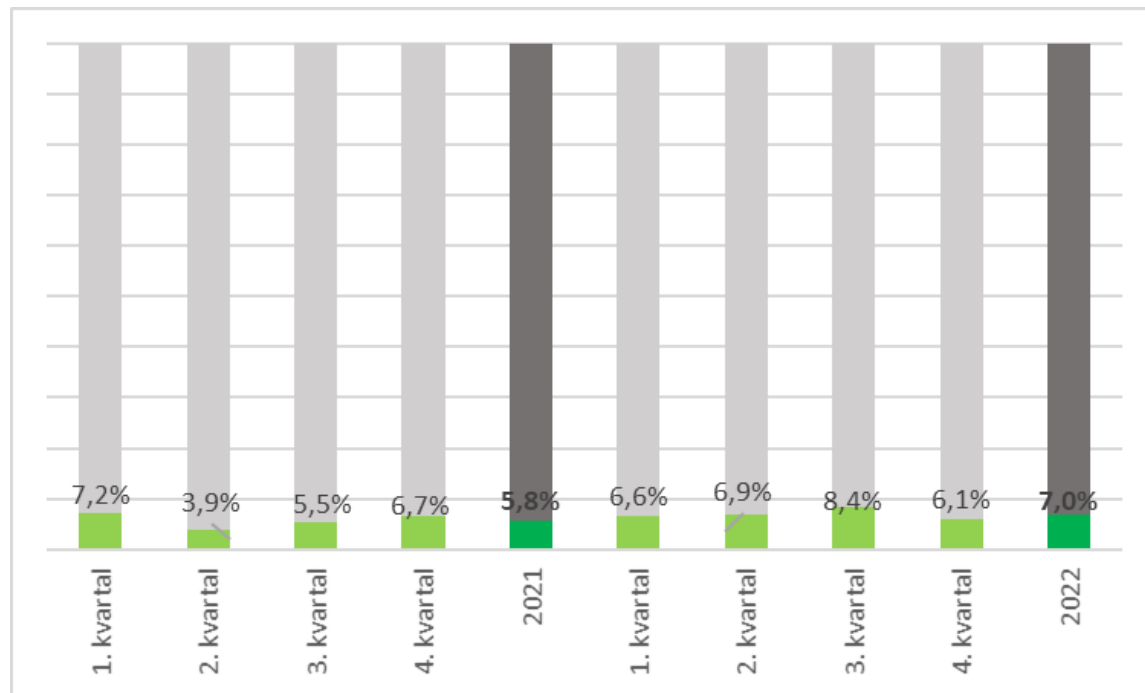

Udvikling i grønne indkøb

Anvendelse af mindstekrav, andel af udbud

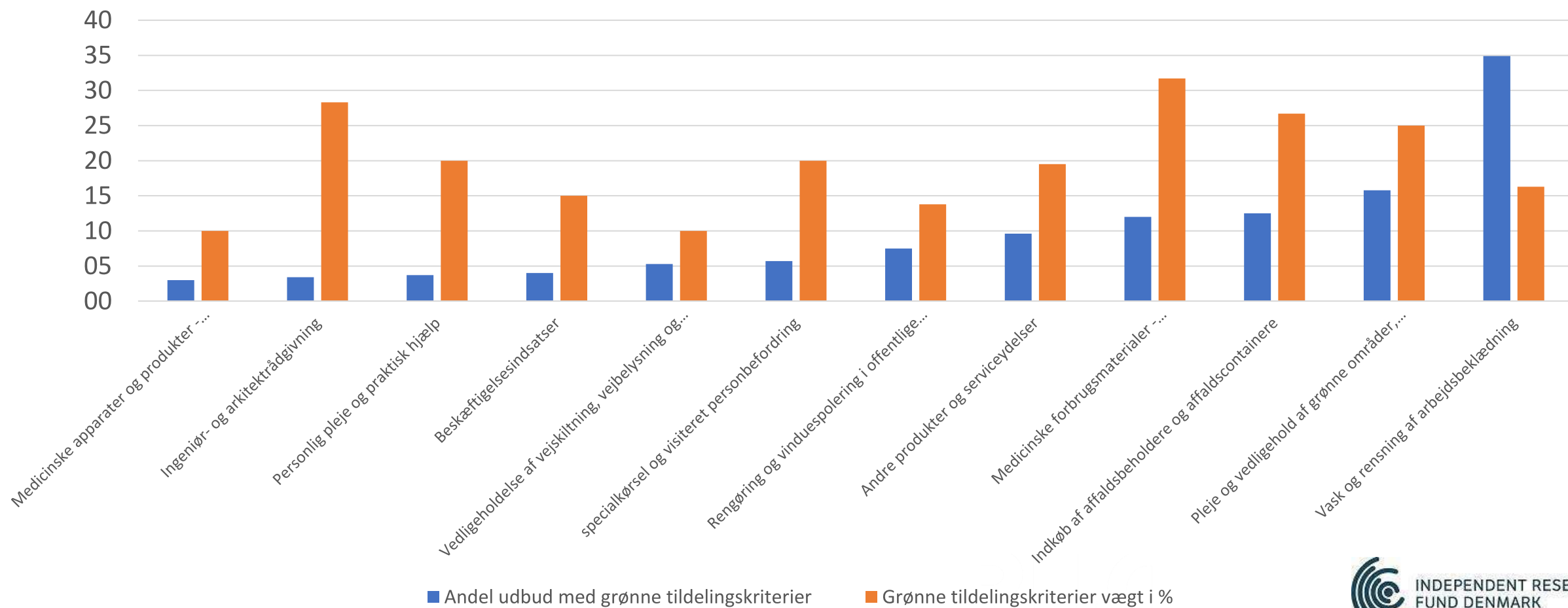

Anvendelse af tildelingskriterier, andel af udbud

Tildelingskriterier og produkttyper

Eksempel på grønne indkøb

- Udbud af behandling af Storskrald for kommunerne Dragør, Frederiksberg, København og Tårnby
- Teknik- og Miljøforvaltningen i Kbh's Kommune
- 12. maj 2021 (2021/S 092-238705) – det klassiske udbudsdirektiv

- **Pris: Vægter med 50 %**

- **Miljø: Vægter med 40 %**

- o Supplerende genanvendelsesprocent i Første led
- o Reduktion af klima- og miljøbelastningen fra evt. neddelere/-e
- o Reduktion af støv- og støjbelastningen ved anvendelse af ikke-vejpgående materiel

- **Kvalitet: Vægter med 10 %**

- o Særskilt behandling i Første led

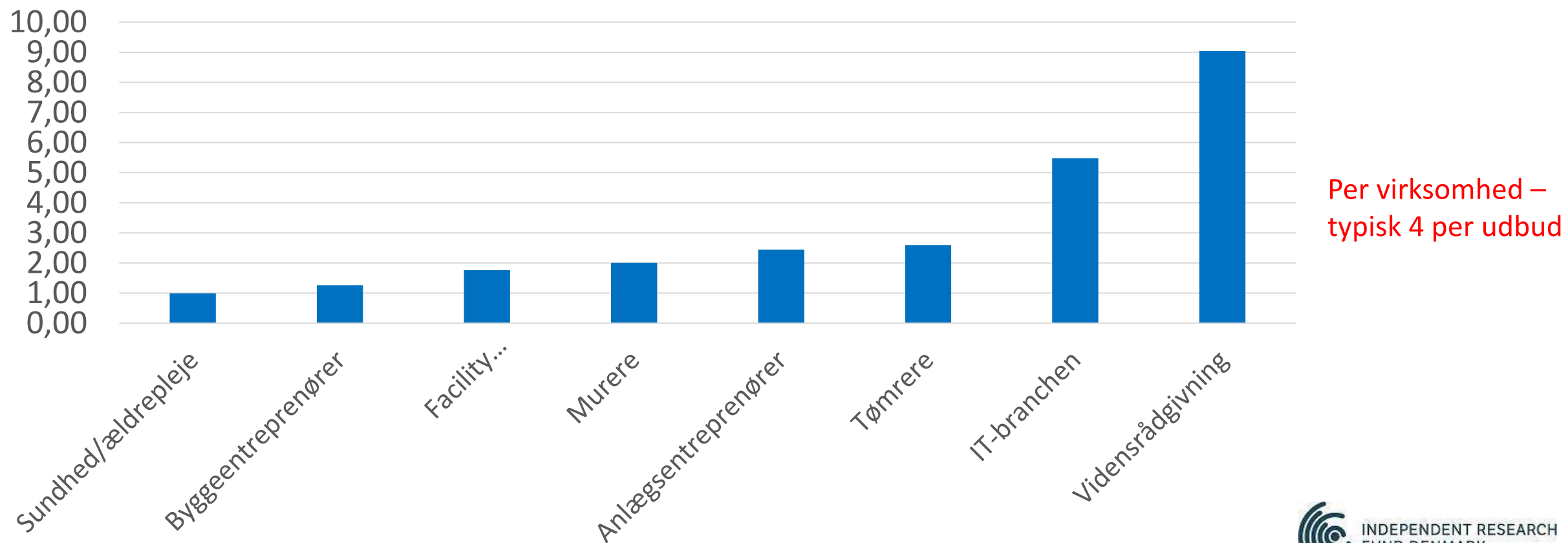

Hvordan køber vi mest muligt "Grønt" for pengene?

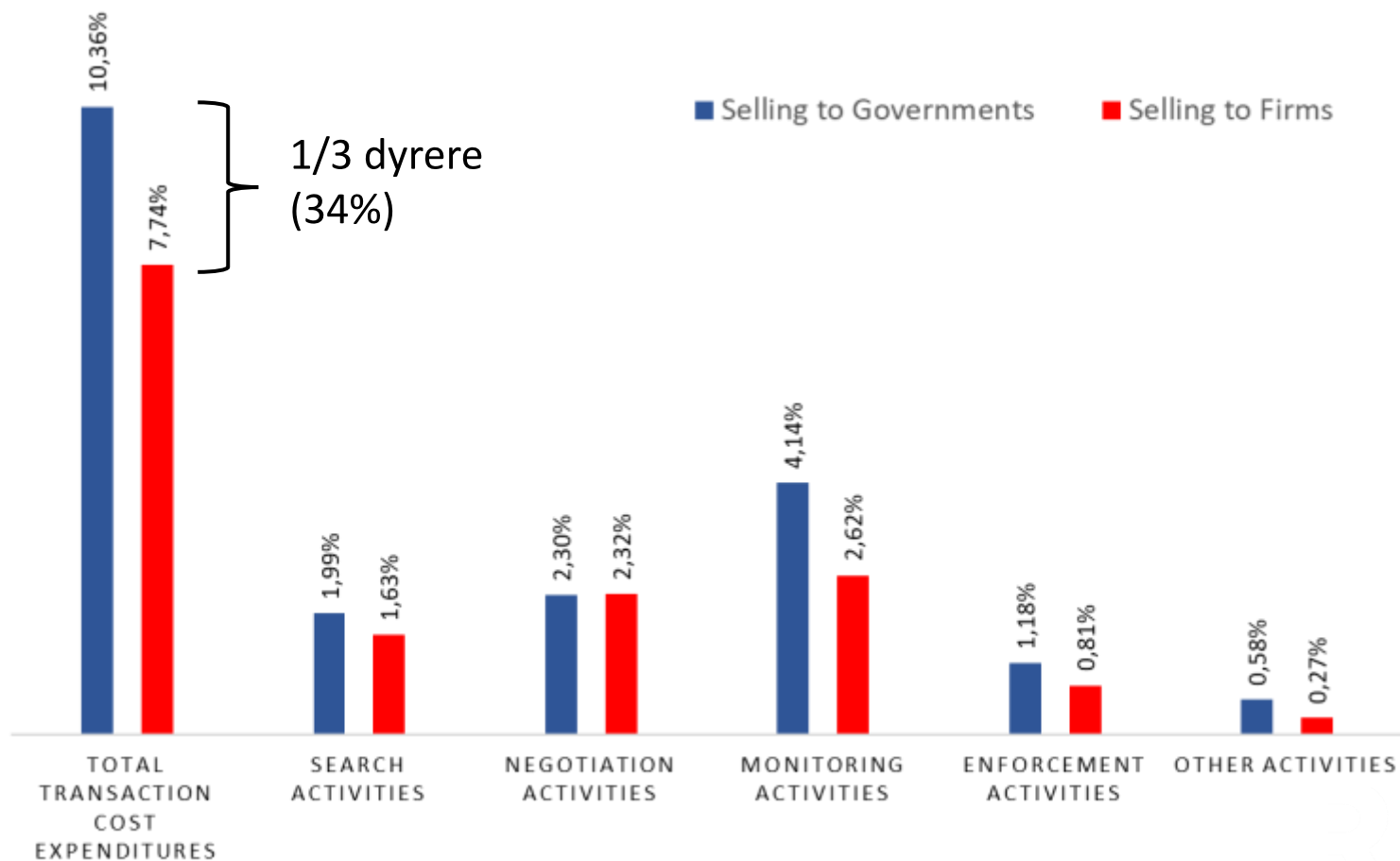

Virksomhedernes transaktionsomkostninger i udbud

Indkøbspriser og offentlige budgetter

- To lodtrækningsforsøg
- Salg til offentligt/privat
- Samme service, kontrakt og størrelse på opgaven

Afrunding: Hvordan kommer vi i mål?

- 1) Fokus på markedsfælles mindstekrav og del- og underkriterier
- 2) Udvikling af fælles branchestandarder for miljøkrav for hele markedet (også det ikke-offentlige forbrug)
- 3) Fokus på transaktionsomkostninger (både for ordregivere og tilbudsgivere) – mest grønt for pengene

Tak for ordet !

Ny Masterclass i Offentlige Indkøb:

<https://ruc.dk/masterclass-i-offentlige-indkoeb>